

Bemærkninger til forslaget

I det udspil, som den danske regering præsenterede for Folketinget og offentligheden i december 1995, står der i afsnittet om Arbejdsmarkedspolitikken (jf. Info-note (95) I 48 af 30. november 1995):

»Forventningerne til den nye protokol, som blev indsat i 1992, er ikke blevet indfriet. Den danske regering finder, at protokollen bør indskrives i selve Traktaten. Hermed kan der sikres fremskridt på arbejdsmarkedsområdet. EU-direktiver skal kunne gennemføres ved aftaler mellem parterne og med samme virkning som lovgivning. Det respekterer den danske arbejdsmarkedsmodel. Den danske regering er desuden indstillet på en traktatfæstelse af grundlæggende arbejdstagerrettigheder.«

Men problemet er, at EU-direktiver netop ikke respekterer den danske arbejdsmarkedsmodel. Der er en masse problemer med at indskrive de arbejdsmarkedsrettmæssige rettigheder i Traktaten. Det får strategiske konsekvenser for det kollektive overenskomstsyste-m, som det danske arbejdsmarked er baseret på – i modsætning til de fleste andre steder i Europa, hvor denne del reguleres gennem den nationale lovgivning. I Danmark er de kollektive overenskomster indgået mellem parterne på arbejdsmarkedet, som frit kan opsigte eller ændre overenskomsterne, hvis de er enige om det. I den udstrækning der bliver lavet EU-overenskomster, bliver disse en del af hele Unionens lovgivningsproces. De er ikke aftaler, men en lovgivning, som i sidste ende bliver vedtaget eller forkastet i Ministerrådet.

LO og de forskellige danske fagforbund, som har deres repræsentanter i Bruxelles, og EURO-LO (EPS) og lignende organisationer på arbejdsgiverside bliver taget med på råd og får en eller anden form for indflydelse på det endelige indhold i EU-direktivet. Men fra det øjeblik, Ministerrådet i EU har vedtaget det pågældende direktiv, kan det kun ændres igen i Ministerrådet. Så kan LO/DA og de forskellige fagforbund her i Danmark ikke lave om på det ved for-handlinger mellem parterne. De skal igennem Bruxelles og skabe tilslutning både fra EURO-LO og andre faglige organisationer, de europæiske arbejdsgiverorganisationer samt endelig Ministerrådet.

Det åbner kort sagt op for en langt mere topstyret faglig politisk proces. Det forskyder den faglige indflydelse væk fra Danmark i retning af Bruxelles, og det styrker det centrale bureaukrati både i LO og de store fagforbund på bekostning af de lokale afdelinger og de mindre fagforbund. EURO-LO vil have en selvstændig interesse i at indgå overenskomster i EU, da dette vil styrke denne organisations indflydelse over for de nationale LO-sammenslutninger. Og det kræver jo ikke megen fantasi at indse, at LO og de danske faglige forbund ikke vejer ret meget over for de store nationale forbund fra Tyskland, Frankrig m.fl.

Forslagsstillerne er imod denne form for gradvis »europæisering« af det danske faglige system, dels fordi det vil gøre det nærmest umuligt for den danske arbejderklasse via den faglige organisering at øve en reel indflydelse på deres daglige arbejds- og lønvil-kår, dels fordi det igen er en brik blandt mange andre, som skal styrke integrationen i EU og som konsekvens heraf flytter national og lokal kompetence til Europa-Kommissionen, Ministerrådet og de tekniske og lovgivende komiteer i Bruxelles.

En sådan europæisering af arbejdsretten vil føre til en dyb konflikt med det danske overenskomstsyste-m. Regeringens forslag om at traktatfæste et katalog af arbejdsrettlige grundrettigheder vil kun bære ved til europæiseringens bål og som udgangspunkt medføre en fundamental ændring i balancen mellem lov og aftale i dansk arbejdsret.

Denne udvikling foregår hele tiden, og der er stærke kræfter i Bruxelles, som arbejder på at samordne og udvikle en fælles EU-politik på de social- og arbejdsmarkedspolitiske områder. I forlængelse af »Det stående Udvalg for Beskæftigelse« skal der nu oprettes et »Udvalg for Beskæftigelses- og Arbejdsmarkedspolitikken«. Kommissionen foreslår i et notat fra den 27. marts 1996, at der oprettes sådan et udvalg, som bl.a. »skal bistå Rådet med udførelsen af dets opgaver, for så vidt angår beskæftigelses- og arbejdsmarkedspolitikken under overholdelse af Traktaten og under hensyntagen til fællesskabsinstitutionernes og -organernes kompetence« (artikel 1). I arti-